

BS"D

Those Whose Mourn Jerusalem Rejoice in Jerusalem

A Matter of Faith

R. Mois Navon

Beit HaKenneset HaSefaradi BeRimon – Parshat Devarim 5782

תלמוד בבלי מסכת תענית דף ל עמוד ב

כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה

What is the meaning of this famous Gemara that is brought – halacha lemaase in the Shulhan Aruch in the laws of 9 b'Av?

שולחן ערוך אורח חיים הלכות תשעה באב ושאר תעניות סימן תקנ"ד סעיף כה

כל האוכל ושותה בת"ב, אינו רואה בשמחת ירושלים; וכל המתאבל על ירושלים, זוכה ורואה בשמחתה. ...

What is the connection between mourning and rejoicing over Jerusalem? That is, just because you are sad over something does not guarantee you will again be happy about it. Is this some kind of magical formula of “do this, get that”? In the famous fabled story Napoleon mythically answered this question when he is said to have been impressed at the Jews bemoaning the Temple on Tisha B'Av, he remarked, “A people that can remember their Temple for thousands of years will surely see it rebuilt.” While this may be true, I think there is something much deeper here. Indeed, the braita does not promise that the People as a nation will one day rejoice in the Temple, but the individual today!

And that is really what is unfathomable about this braita: what exactly is this guarantee of seeing the joy of Jerusalem? Surely it cannot mean that if you mourn on 9 b'Av you will see Jerusalem rebuilt with the Beit HaMikdash (BBY) – for there have been countless Jews mourning Jerusalem for 2000 years who did not merit to see this. Indeed, the very authors of the Braita – who surely mourned Jerusalem – did not merit to see Jerusalem rebuilt with the Beit Hamikdash!

כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה

What is the meaning of this strange braita?

The answer, in a word, is FAITH.

Last week I was at an ethics conference in Silicon Valley. Ethics, to remind you, was largely the province of God until the 18c when Kant sought to replace God's authority with that of man. He claimed that man enlightened could reason for himself everything including the morality – the definition of right and wrong can and must, he said, come from man himself: autonomy – Auto (self) Nomous (law). So approximately 300 years later, his claim has become entrenched and I was the only believing person at the conference. Even an ethics professor from a Catholic University (Villanova) told me he did not believe in God.

Now, while this faith – i.e., the very belief in the existence of God – is surely important (indeed it is the first of the 13 Principles of Faith), there is much more that is expected of our faith. To understand, we need only look this week's parsha (of Devarim) which discusses the sin of the spies (het hameraglim). The sin was twofold. First and foremost, they lacked FAITH:

במדבר פרשת שלח פרק יד

(יא) וַיֹּאמֶר יְקֹזֵק אֶל מֹשֶׁה עַד אָנָּה וַיִּנְאַצְּנֵי הָעָם הַזֶּה וְעַד אָנָּה לֹא יֶאֱמִינוּ בִּי בְּכֹל הָאֲתוֹת אֲשֶׁר עָשִׂיתִי בְּקִרְבּוֹ :

But was their lack of faith like the atheists of today? Did they simply not believe that God exists? Of course not! They had no issues with believing in the EXISTENCE of God – did He not speak to them directly at Har Sinai (in the first two commandments). Their lack of faith was in God's ability to carry out His will, as Rashi explains:

רש"י במדבר פרשת שלח פרק יד פסוק יא

בכל האתות - בשביל כל הנסים שעשיתי להם היה להם להאמין שהיכולת בידי לקיים הבטחתי :

The Gemara, too, notes their lack of belief in God's ability to fulfill his word, specifically, to intervene for them in the conquest of the Land:

תלמוד בבלי מסכת סוטה דף לה עמוד א

"והאנשים אשר עלו עמו אמרו לא נוכל לעלות אֶל הָעָם כִּי חָזַק הוּא מִמֶּנּוּ" (במ"י יג: לא) - אמר רבי חנינא בר פפא : דבר גדול דברו מרגלים באותה שעה, כי חזק הוא ממנו - אל תקרי ממנו [מאיתנו] אלא ממנו [מה!], כביכול, אפילו בעל הבית אינו יכול להוציא כליו משם.

Belief in God is not about whether He exists, but whether He will perform. We see this in Moshe's argument to save the people from God's wrath over their faithlessness:

במדבר פרשת שלח פרק יז פסוק יג - יז, יג-יז

(יג) ויאמר משה אל יקנך ושמעו מצרים כי העלית בכחך את העם הזה מקרבו: (יד) ואמרו אל יושב הארץ הזאת שמעו כי אתה יקנך בקרב העם הזה אשר עין בעין נראה אתה יקנך ועננך עמד עליהם ובעמד עין אתה הלך לפניהם יומם ובעמוד אש לילה: (טו) והמתה את העם הזה פאיש אחד ואמרו הגוים אשר שמעו את שמעך לאמר: (טז) **מבלתי יכלת יקנך להביא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע להם וישחטם במדבר:**

The Egyptians and surrounding nations will learn from God's elimination of the people that He is a God WITHOUT the CAPACITY to perform. It is not about believing there is a God, it is about believing that His PLANS will be done.

But, as mentioned, the sin of the spies was twofold. The other sin was what me might call: the sin of Kant. Abarbanel (Shelach), Malbim (14:11) and HaAmek Davar (14:4) explain that there was another group (kat) that actually did believe in God's capacity to fulfill His word, but didn't want to have anything to do with it. They rejected the Torah, and so they said, let's go back to Egypt where there is no demand to do Torah and mitzvot. In the words of the HaAmek Davar:

העמק דבר במדבר פרשת שלח פרק יז פסוק ז

[ויאמרו איש אל אחיו נתנה ראש] ונשובה מצרימה. לפי ת"א ופירוש רש"י נשים עלינו מלך, קשה למאי הודיע הכתוב רצונם איך ישובו, ומה מקרא חסר שאמרו נשובה מצרימה. אלא ביאר הכתוב שנמצא עוד כת גרוע מכולם, שהאמינו ביכולת וגם ברצון ה' להביאם בשלום, אבל המה לא רצו בביאת ארץ ישראל שיהיו מוכרחים לכונן ראש תחת עול מלכות שמים, ובלא זה תהיה השגחת ה' לרעה, על כן אמרו נתנה ראש. **עלינו להיות ברשות עצמנו** [מ.נ.: זה ה"אוטונומיה" של קאנט, וזה אינו מתאפשר בארץ ישראל, ולכן] ונשובה מצרימה. שאין שם עול תורה ועבודה כטעות כמה דורות המאוחרים, שאין כלל תורה ומצות ה' אלא בארץ ישראל כמשי"כ בפרשת בחקתי.

So the sin of the spies is twofold – a lack of faith in God's capacity and an outright rejection of His ethics – his demand to follow His definition of right and wrong.

Because of this we have 9 b'Av.

תלמוד בבלי מסכת תענית דף כט עמוד א

וכתיב ותשא כל העדה ויתנו את קולם ויבכו העם בלילה ההוא. אמר רבה אמר רבי יוחנן: (אותו היום ערב) + מסורת הש"ס: אותה לילה ליל + תשעה באב היה. אמר להם הקדוש ברוך הוא: **אתם בכיתם בכיה של חנם - ואני קובע לכם בכיה לדורות.**

How are we to fix this? FAITH. Not Faith that God Exists – that is OBVIOUS (the 1st principle of faith). Rather, Faith that God has a plan that WILL be done. FAITH in the MASHIACH (the next to last principle of faith). Faith that God is the source of morality. FAITH in the TORAH (the 8th principle of faith).

When we MOURN of 9 bAv, we are not simply sad at the loss of a building, or even the loss of our sovereignty; we are sad that we have not restored our sovereignty, our building, our purpose. Our look to the past is only in order to awaken our look to the future.

So R. Eliezer Berkovits (Crisis and Faith, Fall 1974) explains: “In all its exiles the Jew has lived in the past and the future more than in the present. ... Living with the past in memory and with the future in faith, we have saved the present from the domination of time. In every generation we have succeeded in establishing the present as a point in eternity. Without it we could not have remained on the stage of history.”

”בכל גוליו, חי היהודי בעבר ובעתיד יותר מאשר בהווה. ... כשחיינו עם העבר בזיכרון ועם העתיד באמונה, הצלנו את ההווה משליטת הזמן. בכל דור ודור הצלחנו לבסס את ההווה כנקודה בנצח. בלעדיה לא היינו יכולים להישאר על במת ההיסטוריה.”

It is this very ability to look at the past and see the future that is at the heart of our faith. When we mourn on 9 b’Av we express our FAITH that Jerusalem will be restored, that the Temple will be rebuilt, that the Mashiach will come. It is a faith, not that God exists, but that God’s plan will be done. It is a faith in an ethical world, a world living in harmony because it is guided by God’s will. And it is this faith that is the true source of joy (simcha). If there is no purpose, the joys we have are all temporary, fleeting, worthless – life is absurd as the existentialists noted. It is only with the FAITH in a purposeful creation that we find true joy, deep joy.

And so we return to our strange braita:

כל המתאבל על ירושלים זוכה ורואה בשמחתה

But now it is not strange at all. He who mourns over Jerusalem – over the symbol of a purposeful and ethical creation – merits to see the joy of Jerusalem. Not in the future,

but in the present. Mourning over Jerusalem is the expression of our deep FAITH in God's purpose (tachlit), God's power (yacholet), and God's ethics (ethika ba'Torah). One who mourns over Jerusalem is one who merits to rejoice over Jerusalem, rejoice over the fact there is a purpose (tachlit).

Jerusalem will be restored.

The Mashaich will come.

The Beit Hamikdash will be rebuilt.

BBY.